

Z A P I S N I K

sa 42. sjednice Skupštine opštine Banja Luka, održane 28. marta 1966. godine.

Sjednica je počela u 8,30 časova.

Sjednici predsjedava predsjednik SO Popović Milorad.

Zapisnik vodi radnik SO Čadjenović Zorka.

Predsjednik konstatuje da prisustvuje sjednici 77. odbornika, a da su odsutna 33 odbornika.

Sjednici prisustvuje Osman Karabegović, predsjednik Privrednog vijeća Savezne skupštine i poslanici savezne i republičke skupštine.

Za današnju sjednicu izostanke su pravdali odbornici: Ciganović Milan, Četojević Rada, Konjik Blagoja, Macanović Smilja, Pišeteljić Dušan, Buca Hamdija, Duvnjak Stojan, Kurt Anton, Kulenović Muho, Džombić Milorad, Džubo Refik, Maglajlić Ibro, Mažar Žiža i Šolaja Jefto.

Nisu pravdali odsutnost odbornici: Gazić Joško, Vranješ Stojko, Grozdanić Milivoj, Bela Mira, Kuzinkijević Ivanka, Odić Mira, Savić Milivoj, Trikić Vojislav i Trkulja Mitar.

Na zapisnik sa prošle sjednice nije bilo primjedbi.

Predsjednik predlaže

D N E V N I R E D

1. Razmatranje analize o mogućnostima razvoja privrede i društvenog standarda u 1966. godini.

2. Razmatranje programa rada organa uprave SO za 1966. godinu.

3. Razmatranje prijedloga raspodjele budžetskih sredstava za 1966. godinu.

4. Razmatranje prijedloga Zaključka o davanju saglasnosti na finansijske planove fondova opštine Banja Luka, za 1966. godinu.

5. Prijedlog Zaključka o odobravanju sječe orgahovih stabala. Predsjednik SO predlaže da se po tačkama 1,3. i 4 vodi zajednička diskusija, a na posebnim sjednicama vijeća će zauzeti stavove po ovim tačkama.

Prijedlog dnevnog reda, kao i prijedlog predsjednika SO-e jednoglasno je usvojen, pa se prelazi na diskusiju po predloženim tačkama dnevnog reda.

BOJAN PETKOVIĆ - Privredna komora - B. Luka

U materijalima koji govore o osnovnim problemima i mogućnostima razvoja privrede Banja Luke u 1966. godini, ističu se i neki problemi iz oblasti robnog prometa, koji zaslužuju pažnju, ne samo radnih kolektiva, već i ove Skupštine.

Po mom mišljenju - ovaj problem mogao bi se svežiti na dva pitanja - kako stvoriti objektivne uslove za brži razvoj trgovinske mreže i njenoj modernizaciji i - kako uticati na to da ugostiteljstvo na području opštine predstavlja značajniji faktor.

U vezi sa prvim pitanjem - rečeno je i u materijalima da zabrinjava činjenica da se trgovinska mreža u Banja Luci ne razvija uporedo sa potrebama stanovništva ove komune. Razvoj trgovinske mreže zaostaje iza razvitka i drugih društvenih oblasti privrede, iako bi bilo normalno da se obezbjedi skladan odnos između oblasti robnog prometa i proizvodnje i zbog toga što bi trgovina trebala da obezbjedi blagovremeni plasman materijalnih dobara proizvodnje. - Iako je posljednjih godina učinjeno mnogo na proširenju trgovinske mreže, posebno maloprodajnih kapaciteta, ipak je činjenica da imamo nedovoljan broj prodavaonica, pa prema tome i oskudan prodajni prostor. Dobar dio prometa obavlja se u neuslovnim peostorijama, koji ni po veličini ni po funkcionalnosti ne zadovoljavaju potrebe, a ni prodajni kapaciteti koje imamo, nisu ravnomjerno razmješteni ni na području opštine u cjelini, ni na području samoga grada, što dovodi do pojava uskog grla u mnogima od njih. Na području opštine na jednu prodavaonicu dolazi 96 stanovnika više od prosjeka u Jugoslaviji, ili - za 1 km² na području opštine imamo

manje za jednu prodavnicu nego je prosjek Jugoslavije.

Prodajni prostor na jednog stanovnika manji je za 0,02 m² od prosjeka Jugoslavije. = Razmatrajući sve ove probleme koji su vezani za razvojne mogućnosti, naš Savjet za robni promet smatra da neke od njih je moguće rješavati na dužu stazu, prije svega u periodu srednjoročnog plana, a neke probleme među ovima moguće je rješavati kroz parcijalne zahvate, koji ne zahtjevaju ni veća ulaganja za duži vremenski period za opremu. Zbog toga treba dati prednost materijalima datim koji idu za tim da se putem studije sagledaju mogućnosti trgovine i da se na taj način izvrši efikasnija mobilizacija snaga i sredstava za iznalaženje mogućnosti za proširenje trgovine i da se ona dovede u objektivno bolji položaj za izvršavanje zadataka u vezi sa snabdjevanjem potrošača. Moraćemo u buduću i više saradnje ostvariti i sa projektnim organizacijama, pogotovu kada se radi o izgradnji lokala koji treba da se ustupe trgovini u novim objektima. Često puta imamo i takove objekte koji po svojoj veličini ne odgovaraju potrebama trgovine, obzirom na neke fiksne troškove koje imaju prodavnice i u tom pravcu treba učiniti napore u tom smislu što treba naći rješenja da se za trgovinu nađu i veći objekti kako bi obezbjedili savremeniji način prodaje i da tako utčemo na smanjenje troškova u prometu.

Iako je trgovina i dosada pretežno vlastitim finansiranjem proširivala mrežu, a mislim da će to morati i sada činiti, ali obzirom na to što su raspoloživa sredstva mala, zbog toga je i neophodnije razmatrati mogućnosti udruživanja sredstava u cilju zajedničkog rješavanja prodajnog prostora, gdje je to god moguće, a pogotovu kada se radi o značajnijim ulaganjima koja prevazilaze mogućnosti jednog pre-

=duzeća.

Već izvršena integracija nekih trgovinskih preduzeća stvorila je povoljnije uslove na proširenje mreže ne samo na području komune nego i na širem području i zato u okviru radnih organizacija treba misliti na otvaranje inicijativa i prijedloga koji su prihvaćeni od radnih organizacija.

Što se tiče planirane stope rasta od 12,5% u odnosu na bazni period, Savjet ocjenjuje da je to moguće ostvariti uz povećane napore sviju onih koji učestvuju u realizaciji toga, jer je to nešto iznad stope u našoj Republici, koja se kreće oko 10%.

U vezi s drugim pitanjem - želim istaći da ugostiteljstvo nije u položaju da doprinese značajnijem razvitku turizma domaćeg i stranog, a razloge treba tražiti u sadašnjoj neadekvatnoj organizaciji ugostiteljskih preduzeća, njenoj usitnjenosti, niskoj akumulativnosti i drugim nedostacima. Za razliku od malo prodajnih kapaciteta u trgovini, u ugostiteljstvu je druga situacija. Problem se ne postavlja u nedovoljnom broju objekata, već u jednostranosti ugostiteljskih usluga u jednom broju ugostiteljskih kapaciteta. Druga opšta konstatacija jeste veoma niska akumulativna sposobnost za ulaganje u proširenu reprodukciju. Na osnovu poslovanja u 1965. godini, ugostiteljstvo će imati fondove ukupno 53 miliona dinara/starih/, pri ličnim dohocima čiji je prosjek u 1965. godini iznosio 40-42000 starih dinara. To je za 5-7000 starih dinara manje od ostvarenog prosjeka ličnog dohotka u cijeloj opštini, a koji je i tako manji u odnosu na jugoslavenski prosjek, za oko 20.000 dinara. Mislim da će ugostiteljstvo morati tražiti poboljšanje svog položaja kroz takovu organizaciju koja bi na liniji udruživanja ugostiteljskih

objekata i davanja većih samoupravnih prava pojedinim objektima, potsticala na veću poslovnu inicijativu i produktivnost u radu. Zbog toga se mogu pozitivno ocjeniti napori u ugostiteljstvu koji su usmjereni na iznalaženje najadekvatnijih rješenja u vezi sa planiranjem, poučeni prošlogodišnjim iskustvom kada to nije bio predmet temeljitijeg pretresanja ugostiteljskih radnika. Ovog puta se zato može očekivati da će i organi upravljanja i ugostiteljski radnici pristupiti temeljitoj analizi svog položaja za poboljšanje uslova privredjavanja i materijalnog položaja ugostiteljskih radnika. No, i pored toga biće nužno - obzirom na položaj ove oblasti danas - da se od strane odgovarajućih političkih i izvršnih organa Skupštine, a prije svega od strane Savjeta za plan i finansije, da se sagleda položaj ugostiteljskih preduzeća sa stanovišta obaveza u pogledu poreza na promet. Neke računice koje su radjene, a naša su preduzeća ranije upozoravala, pokazuju da sa povećanim društvenim obavezama neka preduzeća neće moći primiti ni ovakove lične dohotke kakovi su bili u 1965. godini. Pod pretpostavkom da se ovakav nivo zadrži, to jest da se ostane na dostignutom nivou, primjeru radi uzmimo "Kozaru", sa ovim povećanim obavezama od 31 milion starih dinara, ne bi pokrili ni lične dohotke za oko 10 miliona dinara, a p ranijim instrumentima moglo se za fondove izvojiti 13 miliona dinara. Znači, ne bi bili sada ni fondovi, a ni lični dohoci. Kod preduzeća "Vrbas" situacija je takova da ne bi pokrili lične dohotke za oko 16 miliona dinara. Iako je sasvim sigurno da poboljšanje položaja treba tražiti kroz bolju organizaciju, u kulturnom odnosu prema potrošačima i t.d., nemogu se ni obaveze zanemariti, utoliko pre što ima objektivnih teškoća koje stoje kao činjenice.

Zatim se postavlja pitanje i privatnog ugostiteljstva.

U toku ove i prošle godine došlo je do otvaranja nekoliko privatnih ugostiteljskih radnji i danas imamo 41 samostalnu ugostiteljsku radnju. Ako se pogleda struktura tih objekata po namjeni, onda od ukupnog broja 27 objekata, ili 67% znači skoro 2/3-ine otpada na bifeje i gostionice, 10 je kavana i 4 objekta čevapdžinice. Neosporno da će se davanje mogućnosti da se otvaraju samostalni ugostiteljski objekti, odraziti i na brigu za bolje ugostiteljske usluge, i vršiti uopšte jedan pozitivan uticaj, ali se ipak čini = gledajući strukturu ovih objekata po namjeni i njihove lokacije, da nismo do kraja postigli željeni cilj, utoliko pre što na promet pića otpada 95% a na promet hrane svega 5%. Postavlja se pitanje da li treba u svakom slučaju dozvoliti otvaranje objekata i to na cijelom području, i na punktovima gdje ih ima dovoljan broj. Na nekim lokacijama gdje imamo ugostiteljske objekte određene namjene, da se vidi da se na tim punktovima ne stimulira otvaranje objekata ukoliko ih neće otvoriti društveni sektor. Predlagali smo da o tome raspravlja Skupština opštine, ali postoji propis da ako ispunjava uslove treba odobriti dozvolu za rad, bez obzira gdje otvara objekat. Što se tiče sanitarnih i drugih uslova koje treba da se ispunjavaju, treba mijenjati pravilnik koji to reguliše, jer je on prevaziđen, jer je radjen 1961. godine i ne odgovara više i treba predlagati druga rješenja.

Što se tiče prijedloga druga predsjednika u vezi uvođenja samodoprinosu, izjavljujem da se skažem da se ide na raspisivanje referenduma za samodoprinos u visini od 1%. Smatram da će to svi zaposleni građani prihvatiti, obzirom na razloge zbog kojih se uvodi.

Malo sredstava koja se daju poljoprivredi, su stvaran odraz gledanja na poljoprivrednu granu, jer susjedne, siromašnije opštine, izdvajaju veća sredstva za poljoprivredu, jer smatraju ovaj svoj problem životnim. Ni Skupština opštine nije tome posvetila dovoljno pažnje i članovi Savjeta za šumarstvo i poljoprivredu smatraju da nemogu snositi odgovornost za ovu situaciju.

U koordinacionom tijelu smo takodje iznosili ovu situaciju, ali kada smo analizirali stanje sredstava i budžeta vidjeli smo da za sve što se sredstva daju, zaista je i potrebno. Bilo je čak tamo i nakaradnih mišljenja pojedinaca koji kažu da što é nam pozorište, ali ja ne stojim iza toga, kao ni iza mišljenja da netreba "Borcu" dati 23 miliona dinara, jer nas ne reprezentira. Ali, ja sam za "Borac" jer inače kuda bi naš svijet odlazio, a postoji veći izvjesna tradicija, bez obzira na kvalitet. No, kako god gledamo, ostaje fakat da mi nemožemo kupiti ni pluga ni mlemeša. Znači, nešto nije organizovano kako treba, ako u Dobrnji, na primjer, nema jednog kovača. - Po mojem mišljenju, potrebno je bez obzira na koji način - ako hoćemo da provedemo ono što je programom zacrtano, da se neka sredstva nadju. Lakše je bilo komuni Banja Luke, kada je djelovala uglavnom samo na gradskom području, ali kada je već situacija kakova jeste, onda je normalno da je komuna dužna da nešto uradi i to organizovano i da se pozabavi kako i na koji način realizirati odredjen program.

KRUTJAK JOSIP

Što se tiče uvođenja samodoprinosa, mogu da izjavim moj zbor oredlaže uvođenje 2% samodoprinosa ali jedino pod uvje

-tom da se obezbjedi sredstva mjesnoj zajednici za elektri-
-fikaciju, jer zbog pomanjkanja elektrike bježe proizvođači
od nas. Znači, predlažem da se prilikom sprovođenja doprinosa
jasno podnese i plan u što će se ova sredstva utrošiti. - Kako
-dje predlažem da se iznos od 17 miliona dinara odredjen za
fond rizika prebaci u fond za unapredjenje poljoprivrede.

ČIRO RAKIĆ

Predlažem da se debata o poljoprivredi odloži,
jer je to veoma opširna tema, za koju mi danas ovdje nismo sprem-
ni niti je to na dnevnom redu.

Ja imam upravo pred sobom teze za razvoj pol-
joprivrede na opštini (petogodišnji -konceptijski). Naša podmučja
su specifična, mislim na pojedine njene dijelove i mislim da
treba potpuno naučno izraditi - sa stanovišta gdje ulagati,
jer nemožemo istu investicionu koncepciju imati za ravničarska
područja kao i za brdska. Imali smo jednu okvirnu diskusiju o
tome u Socijalističkom savezu i sa aspekta proizvodnih kultura.

Mi se stalno nalazimo u jednom procesu između no-
ve koncepcije u pogledu djelovanja skupštinskog mehanizma
i službi, opštinske uprave. To je starosodna koncepcija, da oni
budu kreatori politike, jer mi imamo istovremeno stručne zavode,
kao zavod za unapredjenje ekonomike, imamo masu institucija
ovdje, na nivou republike i njih treba pametno iskoristiti, a
ne stvarati posebne službe, a borimo se tobože za depolitizaci-
ju. Zadržuga je bitan faktor na selu i treba da se dogovaramo
da u zdruzi imamo više stručnjaka i planera i u tom svijetlu
treba razmotriti politiku poljoprivrede i njen razvoj i u tom
kontekstu nalaziti odgovor. Ja mogu samo da utvrdim da i

zbog toga što nema čvrstog stava i koncepcije u samoj zadrugi,
i sama banka je uzdržljiva i nije spremna da daje sredstva.

OSMAN KARABEGOVIĆ

Mi depolitiziramo privredu od birokratizma, ali da vidimo što društvo zaista u odnosu na te službe treba da uradi. To treba izdiskutovati. Nije sigurno da država netreba da daje sredstva za jačanje službe. Nemora se država odreći određenih inicijativa ako je to dobro, iako je težište na zadrugi. To da imaš službupočinjese da proizvodiš perad, pa pustiš da to propadne, to nije vezano za izradu nikakvih analiza, to je dokaz da ima nereda i totalna je dezorganizovanost. Mi moramo konačno nazivati neke pojave u našem životu prvim imenima. Ako je nešto pogrešno, kažimo da je loše i povucimo konsekvence iz toga. To je sada reforma, III. Plenuma CKJ - da se naučimo otvoreno govoriti i da udario po onome ko je napravio svinjariju. Taj netko ima svoje ime i da kažemo da za što je nešto upropastio. Nemožemo više trpiti nered. To je mali slučaj, ali ima mnogo težih slučajeva. Mi moramo zaoštriti odgovornost, jer ljudi ne žive od naših priča, nego treba državni aparat, službe da rade svoj posao, a mi imamo mnogo priča. Mi smo u poljoprivredi na ovom mjestu diskutovali najmanje desetak puta, ali ništa nova nema. Teško da ima šta i u zadrugi. Ja mnogo ne sanjam o poljoprivredi u brdovitim krajevima, i veliko je pitanje što tamo uraditi, odakle dobiti kapital, ali težište treba baciti na to da ako smonešto formirali, da se prema tome ne ophodimo tako, da se ne bacaju onda mašine u podrum, jer to je za svaku osudu. Trebalo mi razmisliti o onome što je drug Djevad govorio da je Savjet dezavurisan. - Ja sam protiv tog vašeg koordinacionog tijela u kome se sastaju predsjednici raznih Savjeta i predsjednici političkih organizacija. To je opet

stvaranje neke vrhuške i to treba rasformirati. Postoji Skupština i Savjeti, i neka se tamo vode diskusije. Predsjednik kod nas nije ono što je on u buržoaskom društvu. Tu je njegova uloga organizatora, izvršioca zaključaka. U koordinacionom tijelu sastanu se drugovi iz Soc. saveza, SK i drugi, tamo onda mučkamo i mislim da to treba rasformirati. Što će nama Savjeti koji nemaju ni na što uticaja. Mi diskutujemo o tome da trebamo razvijati demokraciju u Jugoslaviji. Mora svaki da snosi odgovornost i da svi učestvuju u donošenju odluka. Ja to možda malo suviše zaostavam, ali mene iznenadjuje to koordinaciono tijelo, nisam razumio njegovu prirodu, ali vidim da može biti smetnja da se razvijaju organi Skupštine. Moramo biti oštriji u odgovornosti poslanika. Ja bih Djevanu zamjerio utoliko što je trebao jače da stoji na pozicijama poljoprivrede.

Treba dobro da razmislite što će se u manjačkim brigadama napraviti, jer se mogu učiniti grdne griješke. Nemojte da poljoprivreda čeka na neke analize i da u tome vrijeme probizi.

MIŠO POPOVIĆ

Sigurno je da mi iz budžeta nećemo nabavljati bikove za rasplod.

OSMAN KARABEGOVIĆ

Možemo li makar zaključiti da smo jako slabi u ovoj oblasti, da smo imali i mogućnosti da imamo više proizvodnje u poljoprivredi; da smo bili okrenuti jednostrano; da nam poljoprivreda nije bila problem ni pred Komorom ni pred političkim organizacijama i analizirali smo brojne probleme poljoprivrede. Savjet bi trebao da bude instrument te politike, ali je činjenica da mi u Banja Luci imamo učmalost u ovom pogledu, svigdje se nešto miče, ali t

svugdje se nešto miče, ali teško stvari kreću u toj oblasti naprijed. Kada je već tako, onda je svaka kritika dobrodošla. Mi nikada u Banja Luci nismo o poljoprivredi raspravljali temeljito. Jedino što smo napravili solidno poljoprivredno dobro, to je Topola, ali zadruge u Banja Luci su vegetirale. Mi moramo stvoriti organizovanu saradnju, ako hoćemo proizvodnju. Moraćemo se boriti da dodjemo do kapitala. Mnogo smo se vrtili oko Vitaminke, kožare, industrijskih drangulija, a poljoprivredu smo zapustili i seljak sada navaljuje da dobije posla u gradu, a to nemože. Ako nećemo zaustaviti dolazak seljaka, onda ćemo još više smanjiti i onako nisku produktivnost. Seljak neka traži posla gdje hoće, neka ide u Sloveniju, neka traži hljeba širom zemlje. Problem je za mene radne snage tu, posebno one ženske radne snage. Treba razvijati turizam, kućnu radinost, tražiti takve putove upošljavanja. "emožemo mi sve izdržavati.

MACANOVIĆ NIKOLA

Rečeno je u uvodnoj riječi druga predsjednika da moramo ići na modernizaciju proizvodnje, na specijalizaciju, da moramo bolje rješavati zadatke zaostale poljoprivredne proizvodnje. Slažem se sa prijedlogom druga Čire Rakića da se sad mnogo ne govori o problemima poljoprivrede i sela, da se o to govori na jednom posebnom sastanku, ali molim da to bude veći hitno. - Sto se tiče rasporeda budžetskih sredstava, 4,5 mil -de naprama 4 milina starih dinara, to je malo i nemožemo g -ti ni o kakvom zahvatu. To nemože čak pokriti ni vještački osjemjenjivanje. - Visina prinosa u privatnom i društvenom toru, nedogradjenost površina, neopremljenost, to su problemi poljoprivrede, koji nisu samo od interesa za komunu, neg

cijeli naš kraj. Struktura zemljišta koja je takova da imamo 2070 ha u društvenom sektoru, a 61573 ha u privatnom sektoru, treba da nas ozbiljno zabrinjava. Ako bi povećali prinos za 6 metr. centi, to je novih 3 milijarde dinara odmah. Od 11 km² mt. centi planiranih na privatnom sektoru, ostvarili smo 9.3. metr. centi, a to nije ništa i pri takovim rezultatima nema poljoprivredne proizvodnje.

ŽIKA BABIĆ

Ja ne mogu da ne iskoristim priliku da pročitam iz materijala jedan pasus. - Pored onog što je drug Djevad rekao da smo na posljednjem mjestu u pogledu prinosa, želim da pročitam pasus iz priloga materijalu, koji se odnosi na stočarstvo (čita iz materijala) To je ocjena. Govoreći o predviđanjima za 1966. godinu, kaže se da se smanjuje proizvodnja mesa za 800 tona. Bidimo pad broja konja, krava, kmača i t.d. Htio sam uz pomoć ovih podataka koji se odnose na stočarstvo, da kažem da smo stvarno u situaciji da ovi problemi ne trpe odlaganje i možda bi trebalo da se dogovorimo o sljedećem: Nama trebaju naučne analize, raspravni studije da bi odredili pravac razvoja. Nije dovoljno reći da nama treba više povrća i t.d. već tačno treba znati na kojem području što. Ali, ako naučna studija zahtjeva duži rok, onda bi mi mogli sada odrediti bliže i dalje zadatke i kod bližih zadataka vidjeti kako obustaviti proces smanjenja proizvodnje u poljoprivredi. Ja mi lim da ni kakova analiza neće reći da treba da likvidiramo stočnifond, da izmišljamo neka specijalna stočarstva. Vjerojatno ćemo kod žitarica planirati manje, a više povrća. Ako nemožemo u toku ove godine da napravimo jedan studij koji bi obezbjedili i kadrovski i organizaciono, hajedemo

da uradimo nešto što je bliži zadatak, da vidimo kojim mjerama obustaviti pad i da stimuliramo makar sadašnje stanje, da ne dođe još do težih problema.

OSMAN KARABEGOVIĆ

Mnogo sumnjam u te studije i sve se bojim da to nije zavjesa da se ne vide problemi i da stvari teku dalje kako teku.

MARKIĆ

Nisam hito da diskutujem, jer mi se ponekada čini sješno da čovjek deset puta govori isto. Ali, drug Osman je me je povukao kada je prigovorio drugu Djevu da ne forsira dovoljno poljoprivredu, a znam da on o poljoprivredi stalno govori i govori, ali ništa od svega. Drug Čiro je sada rekao da to treba opet odložiti i skinuti danas sa dnevnog reda. Ja se u načelu s time slažem, jer ako ćemo početi diskutovati o poljoprivredi, on nam neće biti dovoljno ni 10 sati samo o toj tački dnevnog reda. Meni se sve čini da netko neće da uradi što mi odlučujemo ovdje. Ja se dobro sjećam jedne od prvih sjednica, kada smo rekli da ćemo staviti na dnevni red jedne sjednice pitanje za druga. Od proljeća to govorimo, ali od toga ništa nema. Ne slažem se što nema odgovora na to. Kada smulagali u razvoj industrije, onda se moglo davati sredstva. -Ima još dosta toga što ne razumijem u privrednoj reformi, ali neka se meni objasni tko će pomoći poljoprivrednom proizvođaču, jer od polje rata nitko neće da daje kredite individualnom poljoprivrednom proizvođaču, nitko neće da daje sredstva da on stane na noge. Ako nemožemo njima dati, onda dajmo zadruzi,

pa neka im ona onda pomogne i daje. Imamo i stručne službe i neka oni iznesu pred Skupštinu konkretne mjere za rješavanje problema. Sramota je da nema pilića u Banja Luci, sramota je da ima više stanovnika nego li pilićar na našem području.

Mislio sam da će drug predsjednik nešto reći u vezi problema klasifikacije zemlje. Konstatovali smo da je nepravilno izvršena. Dajmo makar to jednom da uredimo. Možda 50% to koči razvoj na ovom terenu. Pravičnik sam neke analize i vidimo da je osnovni problem u Banja Luci poljoprivreda i to mi moramo rješavati htjeli ili ne. Mi treba da zadržimo seljaka da ostane gdje jeste i da o tome razmišljamo. Ja bih volio kada bi nam drug Čiro odgovorio kada ćemo o poljoprivredi ovdje raspravljati (Primjedba druga MšPopovića: prema našim predviđanjima, u aprilu će biti gotov program.).

Što se tiče doprinosa, vi znate da to baš nije lako, ali ljudi kažu da će dati, ali neka se dio sredstava daje njima, da će onda prihvatiti, a inače ne.

MEDOJEVIĆ

Kod stavki neprivrednih investicija primjećujem da se ne predviđaju u stvari sredstva za proširenje školske mreže. Bi li se išta moglo uraditi da se ne ostane pri ovoj stavci i da se predvide neka ulaganja u školski prostor, jer i inače vidimo da se u posljednje vrijeme u cijeloj zemlji pokušava obrazovanje postaviti na svoje noge i da se tome posvećuje velika pažnja. To se vidi i iz informacija i diskusija na republičkim Kongresima SSRN koji su toj temi dali primat. Nemogu da shvatim da je potrebnije lagati u gradnju radio stanice, nego li

u gradnju školskog prostora. To pitanje radio stanice prvi puta susrećem u materijalima, ali sam čuo o tome diskusija i pitam vse čemu bi to koristilo. Mi doduše slabo čujemo Radio Sarajevo ali ova radiostanica ipak nemože da zamjeni jednu od većih radio stanica, uzimajući u obzir i razvoj televizije, koja igra sve veću ulogu u obavještanju građanstva, a imam utisak da i inače radio kao informativno sredstvo odumire.

(da je mu se obavještenje da se radio u stvari o gradnji releja da bi se poboljšao prijem Radio Sarajeva, a taj će se relej usput koristiti i za lokalni program). Mislim da moramo naći neka sredstva za proširenje školskog prostora, jer imamo u školama više smjena nego li u inđustriji. To se odražava i na kvalitet rada prosvjetnih radnika, a i na fizičku konstituciju djece. Vjerujem da ćemo pod pritiskom javnosti biti ~~xxx~~ prisiljeni da to brže rješavamo, kao što smo bili prisiljeni da drugačije rješavamo i upis u srednje škole, nego što je to bila naša prvobitna odluka.

Ja takođe podržavam uvođenje samodoprinosi, pogotvu ako će služiti za potrebe škols tva.

AVDO MUHURDAREVIĆ

U odnosu na dokumentaciju ranijih godina, ova cje-
-kupna dokumentacija pružila je više mogućnosti da šire sagleda-
mo probleme unutar komune i po mom ličnom mišljenju imamo sada
objektivnija mjerila u odnosu na planiranje naših zadataka i
na racionalnije prilaznje u pogledu korišćenja sredstava. Možda
smo napravili jedan propust, i da smo ovu studiju o standardu
imali prije, da smo mogli iznijeti na zborove birača, ne bi im-
-li tolike zahtjeve za potrošnjux na zborovima birača.

Ipak je na nekim skupovima, govorim konkretno o Mejdanu, bilo dosta realnosti i ljudi se nisu zanosili iluzijama. No, i pored toga imamo jedan broj naših aktivista, koji su često puta dosta neprincipijelni i vidi se da radni čovjek mnogo principije nije istupa nego li on. Govorim konkretno o primjenu Mjesnog odbora Soc. saveza, gdje su neki ljudi ranije bili članovi komiteta i njih smo morali ubjedjivati da nemogu imati takve koncepcije. Naravno, radi se samo o pojedincima.

Sa gledišta privrede, možda bi bilo dobro da je dr. Miše u svojoj uvodnoj riječi istakao subjektivne slabosti. Znamo da je bilo napora sa strane političkih faktora, privrednih organizacija, kolektiva, bilo je nekih pokušaja integracije, ali u praksi, pod plaštom demokracije, to je propalo. Ipak i mi kao odbornici moramo masčlanjivati i lučiti ono pozitivno od negativnog.

Mislilo sam nešto da kažem o va privrednim oblastima. Gradjani cijene prosvjedu, znanu i potrebe zdravstva, ali mada zbog nedovoljne informiranosti, daju se primjedbe da su možda neka sredstva neracionalno koriste, da li se pravilno postavljaju stvari sa gledišta finansiranja. Ova studija o standardu odraz je u stvari finansiranja kroz budžet. To ističem zato što gradjani žele da se i u tim institucijama sa stanovišta materijalnih dobara učini više. Mi imamo Fond za prosvjedu, ali trebalo bi je novine u to unositi kroz kooperativnu spregu sa privredom, trebalo bi imati specijalizovane grupe, da se Fond ne zasniva samo na sredstvima koja imamo. Ne pretendiram, govoreći ovo, da od privrede odvojimo sredstva. K, da to gledano sa stanovišta racionalnog korišćenja, onda nas treba da zabrinjava da 46,6% sredstava dajemo na administrativni aparat. Možda će mi netko reći da ne poznajem

situaciju, da su sredstva oskudna, ali ja lično mislim da bi ipak mogli u bilo kojoj oblasti, a posebno u neprivrednoj, naći rezerve da bi racionalnije privredjivali i tu. Sigurno je da će građani prigovarati kada vide da u zdravstvu imamo pojave dupliciteta u pogledu nabavke opreme, a vidimo i znamo da takovih pojava ima.

Mi svi sada mislimo da će novim zakonom o finansiranju školstva biti rješeno sve, ali ja mislim da će mnogo toga ostati na nama, jer ako ćemo neplanski školovati i dalje kadar, to ćemo morati sami rješavati, a nitko to neće iz Beograda.

Mi treba da bolje sagledamo taj administrativni vid ulaganja sredstava kroz budžet, bilo da se radi o zdravstvu ili o prosvjeti i vezati to sa novim procesom u pogledu nagradjivanja, jer će i to pridonijeti racionalnijem trošenju sredstava.

Postoji ozbiljan prigovor i kritika da zdravstvo ne polaže računa o tome u što i kako troši sredstva.

Javnost nije mimoišla ni političke organizacije. Mi bi morali i ovdje na Skupštini opštine i na drugim skupovima da vidimo programe rada svih tih institucija, da se vidi u što se sredstva daju i da više konsultujemo javnost u vezi sa realizacijom te programske aktivnosti.

Drug Osman Karabegović spomenuo je da taj koordinacioni odbor ne odgovara. Ja mislim da ćemo mi teško moći ubjediti javnost da od 127 primjedbi, koliko ih je dato na zborovima građana, samo dvije su uvažene na osnovu kojih su vršene izmjene u budžetu, iako sam pristalica toga da zaista nemožemo vršiti velike korekture, jer sredstava ima malo, a potrebe su velike, ali 127 primjedbi naprama dvije uvažene - zaista je malo i htio bih vidjeti tko će biti taj koji će ubjediti javnost da je to u redu

i da nije bilo dobrih prijedloga. - Samo iz Mejdana, gdje živi 10000 stanovnika, dato je 7 prijedloga, u formi zaključaka, ali nijedan se ne odnosi na nova sredstva nego na izmjene u pogledu preraspodjele sredstava, a vjerujem da je niz zborova birača dalo takove prijedloge. Mislim da bi ipak morali prilaziti rješavanju tih prijedloga sa više poštovanja prema zborovima birača. - Meni je, na primjer, teško shvatiti i teško me je ubjediti da nismo mogli baš ništa predvidjeti za turizam, Mogli smo za ugalj dati 16 miliona, a za turizam ništa. Ako kažemo da nemamo sredstava za davanje poljoprivredi, onda nismo trebali ulaziti u takove obaveze za ugalj.

Što se tiče predviđenih 6 miliona starih dinara za održavanje Kastela, naši građani su predložili da se to radije troši uredjivanje toga objekta, da se sredstva racionalnije koriste, a ne daju samo za čuvanje, - ali ni to nije prihvaćeno.

Mnogo je otišlo sredstava i za Stalnu konferenciju gradova. Ako je to doprinos za Skopje, onda je u redu, ali ako je za neke članarine, onda je to suviše mnogo.

Gradjani su nam ozbiljno zamjerali što tekst budžeta nismo ranije dali, već tek onda kada se drže zborovi birača.

OSMAN KARABEGOVIĆ

Ako se neće uvažavati primjedbe gradjana, onda ih nema smisla ni konsultovati.

MIŠO POPOVIĆ

U sadašnjem sistemu, što se tiče povećanja okvira tih sredstava, to je briga kako zborova, tako i Skupštine. Mi za prosvjetu, na primjer, nemamo drugih kriterija do li ličnih

dohodaka-njihovo izvršenje prošle godine i tu nitko nemože da kaže da li će to biti više ili manje, jer znamo broj prosvjetnih radnika i znamo njihove l.d.. Naš budžet je u stvari budžet ličnih rashoda.

Zahtjevi zborova birača najviše se odnose na traženje novih sredstava i to u prvom redu u oblasti obrazovanja. Svi seoski zborovi, na primjer, traže da se stavke koje se odnose na održavanje čistoće, zelenila - skinu sa budžeta i ta sredstva daju i još povećaju za izgradnju puteva kroz sela. Neke zborovi pak traže da se umanje sredstva za održavanje puteva, a da se to koristi za asfaltiranje neke ulice.

I odbornik treba da ima svoj stav, i nemože da potkrijepi sve zahtjeve i da se spusti na nivo neinformiranog čovjeka. Odbornici treba da budu politički aktivni ljudi, koji ponekada mora da plove i uz struju i da se ne slože sa svim mogućim stavovima. Oni su politički ljudi i moraju šire gledati, bolje razumjeti odnose i gledati društvo u cjelini. - Mi u novoj situaciji smanjenih budžetskih sredstava-imamo nove zadatke. Nismo ubjedjeni da treba nešto novo napraviti. U ovakovoj navali za sredstvima, a s druge strane skučenosti, treba podmiriti samo elementarne potrebe.

AVDO MUHURDAREVIĆ

Naši građani su se izjasnili da se slažu sa doprinosom. Međutim, smatraju da kada su sredstva centralizovana u opštinskom budžetu, onda se neke stvari teško rješavaju. Zato predlažu da se uvede 1% doprinosa, ali da se 50% toga daje mjesnim zajednicama, a 50% opštini, da bi mjesna zajednica tako imala neku materijalnu bazu da bi živjela ustavna načela, zašto je i formirana, a danas je to samo kancelarija.

MEHQ PIROLIĆ

Mislim da koliko god smo u posljednje vrijeme u zemlji, poslije svih obimnih mjera za privrednu reformu, poslije III. Plenuma načisto sa svim elementima naše politike u zemlji, toliko - kada se gleda praktična primjena i kada sebe sagledamo ovdje u Banja Luci i u privrednim organizacijama - dobiva se osjećaj da nam fali krupan korak od sprovođenja te načelne politike, do praktičnih mjera. Koliko se god principijelno i deklarativno opredjeljujemo za tu politiku, toliko u praktičnoj realizaciji, nailaze se na teškoće u rješavanju.

Htio bih govoriti o dva pitanja. To je pitanje smirivanja potrošnje uopšte.

Mislim da i primjedbe zborova birača i sadašnja diskusija pokazuje da nismo osjetili tendenciju da se u tim naporima polazi od toga da su izvori ~~xx~~ u stvaranju novih materijalnih dobara da možemo pokriti nivo sada dostignute potrošnje. Pred nama stoji potreba da ujedinito sve društvene snage, da učinimo krupan napor da uvjerimo i narod i same sebe da, prevazilazeći naše materijalne mogućnosti, stvorili smo prekomjernu potrošnju, koja je izvor svih naših nevolja. - Ako hoćemo ići naprijed, moramo učiniti veliki napor da se svedemo u okvire i da daljnja potrošnja bude pokrivena novim materijalnim dobrama i to treba da bude izvor orijentacije u radu. Da naš cilj mora biti u tom smjeru upućen, to je više nego sigurno.

Drugo, htio bih da kažem nešto o metodu rada. - Mi smo dobili materijale za ovu sjednicu u petak, i kada pogledamo toliko obiman materijal, i ako to hoćemo savjesno prostudirati, teško je ocijeniti koliko nam vremena za to treba. Hoću da kažem

da u ovoj opštoj ocjeni zemlje da je privredjivanje neefikasno, treba naš način rada i život podesiti da bude moderniji i efikasniji. Kada o tome govorimo, sve više onda dominira problem produktivnosti, i to je centralno pitanje, ali ako se to hoće postići, onda čitav društveni mehanizam mora biti mnogo efikasniji. U vezi s tim hoću reći svoje mišljenje o tom materijalu. Nisam načistu sa metodologijom, i ova polumjera da se planovi daju na ovakav način, na ovom nivou komune, mislim da i sam prezertirani materijal trpi od obilja nedostataka i ne dozvoljava da se konkretno o nečemu govori. Koliko god je vjerojatno bilo nužno da se daje takav materijal, još se više osjeća potreba da u datom momentu izdvojimo ona najbitnija pitanja koja zaslužuju pažnju Skupštine opštine i da na bazi jedinstvenih stavova i mišljenja, da se o tim pitanjima, jer smo konstatovali da su najprimarnija, zauzme stav. Ako je Centralni komitet mogao da zauzme konkretan stav po bitnim pitanjima, onda smo mi još obavezni da kažemo što je ono najbitnije. U dosadašnjoj praksi, jer smo zatrpani obiljem problema, često sva pitanja odjednom tretiramo, i tako ne dolazimo do potrebnih rezultata. Prilaženje problemima nemože više teći na stari način, i određivati shemu za sve uslove, za svaku privrednu organizaciju i sve oblasti. Ako mi danas kažemo da privreda treba da se oslanja na nauku, ili tehniku, to ne znači da svaka organizacija treba da ima svoju studijsku grupu, projektni biro i t.d. To govorim zbog toga u praktičnoj politici neke privredne organizacije formiraju svoju inženjersku, ekonomsku grupu, a ekonomski to nemogu da podnesu - umjesto da izlaza nalaze u integracionim kretanjima. Hoću da kažem da u primjeni praktičnoj - treba odustajati od ~~stak~~

deklaracija, da trebamo nalaziti konkretna rješenja i zauzeti sasvim jasne stavove. Samo ako tako radimo, imaćemo uspjeha.

U tom pogledu i ove ocjene rezultata 1965. godine su ohrabrujuće, ali je očigledno da ima i nedostataka. Ovi materijali, cifre koje su tu date, u stvari su obilje pretpostavki samo. Ako se podje sa uvjerenjem da su to čvrste stvari, doći će sigurno do iznenadjenja. - Radi se o investicijama. Vrlo je nezahvalno danas kazati da su investicijska sredstva tolika i tolika, jer danas je skoro već 1. april, a mi koji to treba da realiziramo još to uopšte neznamo, jer nije rješeno i to baš ključne stvari. - Jedno od najkrupnijih stvari je pitanje viskoze, mada je neosporno, ali program izgradnje viskoze zahtjeva dvije godine, a mi uz ovako uske rokove, neznamo još danas koliko ćemo graditi, a u pitanju su samo sredstva. Hoću da kažem da ovakav organ treba da se oslobodi od ovakvih zaključaka, treba polaziti od realne ocjene, a ne graditi na pretpostavkama i težnjama, pogotovu ako je riječ o pitanjima koja nisu čista, pogotovu na kapitalnim objektima, gdje je i pitanje stava federacije i učešća republike. Treba poduzeti odlučne mjere, jer je već više nego krajnje vrijeme da se zna obim izgradnje, jer će se to sutra strašno osvetiti, probijaćemo rokove i doći će do ozbiljnih materijalnih posljedica zbog toga. - Nešto je slično i sa stambenom izgradnjom. Ovdje se daju optimističke izjave, a ja mislim da nemamo još materijala za takove izjave. Sa bankom još nisu rasčišćeni odnosi. O pitanju mobilnosti sredstava tek se počelo diskutovati i očigledno je da će doći do određenog pada, a da će ona ~~stati~~ rasti, to je teško reći, to je teško ocjeniti.

Ja se sjećam da u vrijeme odmah poslije reforme, a i sada je bilo riječi, da na liniji zapošljavanja težnja je da se privreda rastereti bálasta, plus narasle potrebe u zapošljavanju gradskog stanovništva, a u materijalima se ukazuje na to da imamo opadanje zaposlenosti upravo tamo, gdje je bila orijentacija za zapošljavanje. Treba pronalaziti uzroke i poduzeti mjere. Mi na odredjen način treba da ostvarimo perspektivu privrednim organizacijama koje imaju viškove, a s druge strane dati prioritet u zapošljavanju, kojima zaista trebamo to dati. Treba poduzeti razne mjere, jer se nemože zaposliti sve, ali ono što je moguće, treba i učiniti.

MILAN KUDER - direktor "Jelšingrada"

Vidim da se ovdje vode uglavnom sve diskusije o budžetskoj potrošnji, i to sve na pretpostavci privrednih kretanja na području opštine, a vidimo istovremeno da ta predviđanja nisu sasvim sigurna. Znači, ostaje pitanje realizacije svega toga. Kada bi i uspjeli našom borbom da ostvarimo ova kretanja, i onda se problem još ne rješava. Ja bih u ime privredne organizacije kojoj sam na čelu - "Jelšingrada" sa bruto produktom od oko 5 milijardi dinara, mogao dati određene garancije da ćemo predviđanja i ostvariti, ali slušajući ovu mučnu diskusiju, dolazim do zaključka, a što sam i ranije mislio, da upravo ovo stanje o kojem diskutujemo, to je posljedica našeg nedovoljnog sagledavanja pravih problema, a oni potiču odatle što mi nismo dovoljno vodili računa o ekonomskim pokazateljima, kada je u pitanju ulaganje kapitala i njegovo usmjeravanje, gdje će se najbrže oplodjivati i stvarati bazu na osnovu koje stvaramo i ovu budžetsku

-ska sredstva. - Ja mislim da nismo bili dobri privrednici, jer smo te stvari zapostavljali, često grapirani nekim drugim faktorim, na kojima se ali ne baziraju rezultati. Poznavajući situaciju u mojoj privrednoj organizaciji, Jelšingrad je staro preduzeće, radi od 1937. godine. Tu su bili veoma dobri uslovi za ~~privrednik~~ investiranje prije i da su ovi eksperti o kojima smo govorili, sagledali stanje i vidli da Jelšingrad svojom proizvodnjom stvara proizvodnju za komunu, upravo primjer Jelšingrada mogao je da posluži za jednu takovu orijentaciju. Treba tu mnogo priča, dovoljno je da se na bazi nekoliko pokazatelja vidi stanje, a te pokazatelje je veoma teško demantovati. Jelšingrad ima investiranje od oko 2 milijardi dinara. Ta investicija stvara - ne bruto produkt od 2 milijarde nego dohodak od 1 milijarde 700 miliona starih dinara, a bruto produkt od 5 milijarde dinara. To je fantastična akumulacija i tim pokazateljima treba voditi računa. Kada diskutujemo o usmjeravanju sredstava, onda treba da budemo realni.

Ima nekih problema u poslovanju našem u vezi reforme. Mi smo reformu svi dobro primili. Ona za nas nije počela 27. jula, nego davno prije, a reforma je sve to samo zaoštrila. Radi se o pitanju prodora na vanjsko tržište, uklapanje u međunarodnu podjelu rada. Mi imamo u tom pogledu jako dobre i velike mogućnosti. Imamo velikih ambicija, nisu megalomanske, već se baziraju na nečem realnom, ali imamo problema u tom smislu što nemožemo diskusijom to sve rješavati, jer idemo na međunarodno tržište, jer je tu pitanje cijena, traži se garancija od strane drugog partnera. Taj partner gleda može li se na nas oslobiti, jer se aranžmani ne stvaraju od danas na sutra, već se radi o dugoročnoj saradnji. Mi smo u tom pogledu u veoma

teškoj situaciji. Imamo mogućnosti i stvorili smo uslove što se tiče plasmana, ali nam fali naša kompletnost, garancija koju bi trebali da dajemo. Nama dolaze veliki privrednici, koji i u velikim razmjerima nešto znače. To su svjetski ljudi, koji znadu što je privreda. Prvi utisak njihov je možda dobar, može se uvjeriti da razvijamo proizvodnju. Ali kada se on pojavi, što onda. Možemo mi njega uvjeravati, zavlačiti stvari da dobijemo na vremenu, ali dokle. Ja znam da su bankarska sredstva na ovom području mala, i sve su već angažovana. Ali postavljam pitanje u vezi sredstava predviđenih za razvoj nerazvijenih krajeva, kakova je tu situacija. Ona bi trebala da budu namjenjena za modernizaciju zastarjelih preduzeća. Znam kakova je situacija u našoj Republici, ali mislim da bi trebalo nešto sredstava dati upravo tim preduzećima koja brzo oplodjuju kapital, a i mi spadamo u ta. Mi ćemo se u svakom slučaju pojaviti sa zahtjevom, i imaćemo razumjevanja, obzirom republičke teškoće, ali tražimo ipak da nas se razumije. Ako će se nešto investirati na području banjalučke opštine, onda jedan dio tih sredstava treba namjeniti Jelšingradu. Ovo što ja govorim prerasta uske naše interese, to je od šireg interesa. Mi ćemo ove godine vjerojatno vani realizirati oko 1,5 milijarde dinara.

VIDA KARABEGOVIĆ

U svom izlaganju bih htjela da govorim o oblasti zdravstva. U ovoj godini, da bi napori naših radnih organizacija mogli da budu usmjereni intencijama reforme, da dodje do izražaja proces racionalnosti, najekonomičnijeg poslovanja, osamostaljivanje samoupravnih institucija, treba obezbjediti i efikasnost zdravstvene zaštite, a posebno u pogledu preventive.

Orijentacija treba da bude na osnovnu zdravstvenu zaštitu, na ambulantnu i polikliničku službu.

Na našem području dominiraju još uvijek zarazna oboljenja, trbušni tifus i TBC i ta oboljenja predstavljaju problem kako u socijalnom, tako i u zdravstvenom i u ekonomskom smislu na seoskom području, jer su ta područja ispod higijenskog minimuma. Uz to, deficitarnost zdravstvene službe na selu je velika i seosko područje od 80000 stanovnika ima 3 zdravstvena ~~stanišna~~ stanice sa 2 ljekara i 8 nižih i srednjih medicinskih kadrova i tako minimalan broj zdravstvenih radnika nemože voditi preventivu i sav se rad svodi na kurativu. Jedino uz popunjavanje većeg broja kadra i određena ulaganja može se obezbjediti veća orijentacija na preventivnu zaštitu, koja je jedina garancija za smanjenje zaraznih oboljenja. Tu je usko grlo saradnje zdravstvenih ustanova. Mislim da bilo potrebno raspoloživa sredstva bilo od mjesnih zajednica, bilo mjesnih doprinosa usmjeriti na to da obezbjedimo stanovništvo - gdje je moguće - zdravom vodom, higijenskim klozetima i dubrištima i sl. Da iznesem samo jedan pokazatelj: 60% škola nema pitke vode ni higijenske klozete i već dvije godine u programu mjera zdravstvene zaštite zaostavamo ove objekte, ali se ne realiziraju, i svjesni smo da je do većih oboljenja došlo upravo zbog nedostatka tih objekata. Izrazit primjer je oboljenje od trbušnog tifusa u Palićima, gdje već sada ima 18 slučajeva, za liječenje treba dati mnogo miliona, a uzrok je voda u potoku otkuda je uzimaju. Zbog svega toga treba dati prioritet sredjivanju higijenskih uslova, pri čemu prioritet treba dati zaštiti djece i omladine, kojoj je ove godine dato

značajno mjesto u smislu smanjenja smrtnosti dojenčadi. Zato treba brže osposobljavati dispanzerski rad kako bi se omogućila kompletna zaštita i obezbjedio stručni nadzor.

Veoma je akutan problem deficitarnosti prostora za školski dječji dispanzer, koji ima istu površinu kao i prije rata, kada je bilo 6000 djece, a sada ima 34000, sa 4 ljekara, 2 pedijatra za 26000 pretškolske djece. To najbolje ilustrira stanje službe. - Sredstva koja će se obezbjediti mjesnim doprinosima, jedan dio treba namjenski planirati za početak izgradnje dispanzera za seosku omladinu. Izradjen je već generalni projekt za gradnju u 3 etape. - Iz materijala se vidi da su zdravstvene ustanove investirale nešto u opremu i gradnju u visini od 480 miliona starih dinara, što je ipak vidan skok u odnosu na 1964.godinu. U smislu privredne reforme, i investicije u zdravstvu treba da se oslone u prvom redu na vlastita sredstva, uz sredstva socijalnog osiguranja i druge izvore koji treba da obezbjede najnužnija sredstva za ono što je započeto i ono što je najpotrebno. Ove godine imaju zdravstvene ustanove ukupno oko 500 miliona starih dinara, bez sredstava amortizacije, koja iznose oko 100 miliona. Znači, postoji mogućnost investiranja za rješavanje najhitnijih potreba. - Svi znamo da je ove godine došlo do smanjenja stope doprinosa za zdravstveno osiguranje, što obezbjedjuje sredstva za 190 miliona dinara veće nego 1965.godine. Kako se u raspodjeli fonda mora predvidjeti i povećanje ličnih dohodaka, to ipak onda obavezuje na veliku racionalnost u trošenju.

Vrlo je loša situacija u fondu zdravstvenog osiguranja poljoprivrednih proizvođača. U 1965.godini smo imali rashode 188 miliona dinara, a ostvareno je bilo 107 miliona. Situacija ove godine ne obezbjedjuje zakonom utvrdjenu zdravstvenu zaštitu, pogotovu ne preventivne skojje

Samo za liječenje zaraznih bolesti od tih 188 miliona - dalo se 24 miliona dinara.

U zdravstvu od ukupnih prihoda od 4 milijarde, izdvojeno je 500 miliona u fondove, a od ukupnog prihoda privrede od 78 milijardi, u fondove je izdvojeno 6 milijardi 447 miliona dinara. Vidimo prema tome da je zdravstvo srazmjerno izdvojilo više nego li privreda, iako znamo da društvena proizvodnja zavisi od akumulativnosti u privredi.

Mi se svi sjećamo da zdravstveni radnici ističu potrebne izmjene u organizaciji zdravstvene službe. Predložena organizacija omogućuje jedinstveni medicinski centar, racionalnije poslovanje, koje bi dalo jača materijalnu osnovu, programsko ostvarivanje sredstava, jedinstvenu politiku cijena, jedinstveno gledanje na investiciono ulaganje celishodnijekorištenje opreme. Prema tome, mislim da je potrebno izvršiti odgovarajuću integraciju, nastaviti započete diskusije kako bi se iznašla najcelishodnija rješenja u vezi mreže zdravstvenih institucija.

FIKRET DJANKIĆ

Izvršni odbor Socijalističkog saveza opštine razmotrio je prijedlog budžeta za ovu godinu i u ime njih treba da iznesem neke primjedbe.

Izvršni odbor smatra da u ovog godini zborovi birača su bili dobro organizovani, ali je građanima uskraćena diskusija o budžetu samim tim što nisu bili upoznati sa osnovnim postavkama, nego su o tome saznali kroz izlaganje odbornika. Takovu praksu treba u buduće izbjevatati jer nije u duhu Ustava.

Druga primjedba odnosi se na problem uvođenja samodoprinosu. Veoma je teško na današnjoj sjednici govoriti o samodoprinosu. Može se govoriti o potrebi uvođenja, ali ne o postotku, jer treba da prethodno imamo tačno razrađeno u što sve treba da se ta sredstva utroše, da se znadu prioritati, i tek kada sa svim tim podacima raspoložemo, možemo govoriti o postotku.

Treća primjedba se odnosi na slijedeće: Prije dvije godine je na Skupštini opštine zaključeno da se izvrše pripreme za preuzimanje djelova društvenih domova, ali to nije do kraja urađeno i tu realizaciju treba nastaviti.

Četvrta primjedba je slijedeća: Među fondovima kojih ima u opštinskoj skupštini, ima fond za unapredjenje turizma. Postavlja se pitanje može li taj fond uopšte pravno postojati, jer u njemu nema ni dinara. Ovdje se danas pledira na veliku mogućnost turističke privrede i Izvršni odbor naš predlaže da se uradi ono što je urađeno i u većini drugih gradova u Jugoslaviji, a to je da se boravišna taksa automatski daje u fond za unapredjenje turizma i da se na taj način izbjegne dotiranje fonda.

Posljednja primjedba odnosi se na finansiranje mjesnih zajednica. Izvršni odbor smatra da ovakovo dotiranje mjesnih zajednica odudara od odluka VI. Kongresa BiH i od programa koji je donešen na vanrednoj opštinskoj konferenciji Soc. saveza. Izvršni odbor se ne zalaže za povećanje sredstava mjesnim zajednicama, nego se zalaže za stvaranje stalnih izvora sredstava mjesnim zajednicama, da to davanje ne bude budžetsko, jer takova orijentacija na centralizaciju odumire i u takovim uslovima čovjek postaje sklon subjektivizmu

Predlaže se da se podjela sredstava mjesnim zajednicama ne vrši linearno, nego prema problemima i aktivnostima gradjana u pojedinim mjesnim zajednicama i da se sredstva mjesnim zajednicama obezbjedi za njihovu aktivnost, a ne za lične dohotke.

OSMAN KARABEGOVIĆ

Poslije III. Plenuma CK SKJ, iz njegovog rada moramo povući svi pouku i da preispitamo rad svih institucija u zemlji, u komunama u Skupštini, da u tom pogledu zauzmemo svoj stav, da stvorimo drugačiju odgovornost pojedinaca - bilo da se radi o odborniku, bilo da se radi o članu Izvršno-političkog organa, da budemo uopšte efikasniji u radu, da ne promiču kraj naš stvori, a mi da govorimo o desetom. Znači, ono što je na plenumu rečeno, da je reforma ne samo privredna nego i društvena - tiče se baš nas, ovakvog jednog organa, tiče se i Savezne i republičkih skupština i svih predstavničkih tijela i da vidimo što nije u redu kod nas; da li je kvalitet rada odgovarajući onom o kojem govori Ustav i naši zakoni, u čitavom sistemu, dali smo dovoljno efikasni. Ja mislim da možemo mnogo što primjetiti da nismo u tome našli baš najsavremenije metode rada i odgovornost sviju nas. Na primjer - ima narodnih poslanika koji dolaze u Skupštinu i odlaze iz nje, a da nikada nisu u njoj ni progovorili, a njih je narod izabran ne da sjede i prave auditorij, nego da rade tamo. Ima i vas ovdje takvih koji ne govorite što narod govori i traži i ne insistirate. Kada pogledamo kakova je naša aktivnost u takvim tijelima, onda vidimo da je ona prilično povoljna. Ni mi poslanici nismo na svom mjestu. To mogu i sebi reći istinu treba reći, jer bez toga kritika ne vrijedi ništa. Mi smo savezni poslanici dužni da vam što zornije predčavamo tu juosla

-vensku opštu politiku- ekonomsku, kulturnu, izgradnju vlasti, a da li to radimo kako treba, to je pitanje. Ja mislim da to ne radimo ni mi pojedinačno, a ni mnogi drugi.

Rekli smo da komuna nije faktor razvitka proizvodnih snaga, da nije investitor, čak se borimo u sistemu ekonomskom i društvenom da se država oslobodi uopšte te funkcije i da investitor postane banka i privreda. To je dobro i vjerovatno će se morati mijenjati propisi i mora se depolitizirati privreda od federacije do komune i treba dati onome koji privredjuje, koji stvaraju akumulaciju, da vode glavnu riječ kod investicione politike, a društvena zajednica, federacija imaće nešto uticaja kroz srednjoročni plan, a li će biti ograničena njena uloga u raspodjeli dohotka u cjelini. Federacija ima za zadatak da stvori stabilne uslove privredjivanja, znači da daje instrumentarij od primarne raspodjele pa dalje do sekundarne, do kreditnog sistema, jer to stvara stabilne odnose, taj instrumentarij stvara uslove za stabilno privredjivanje. To je elementarni uslov koji naša privreda nije imala i zato smo imali inflaciona kretanja, trošili više nego što smo imali. Hoću da kažem da poslije III. Plenuma CK SKJ gdje je drug Tito rekao da naše riječi treba da odgovaraju djelu, mislim da se moramo podvrći jednoj objektivnoj analizi našeg rada i efekata toga.

Ja sam htio da kažem nešto u vezi uloge komune.

Sada joj je oduzeta funkcija investitora, ali ona ostaje veoma važan i značajan instrument i treba u svom domenu da se bori razvijajući odgovarajućih služe za život i standard ljudi, da na taj način stvara preduslov da stimulira kapital, da se investira i ekonomski što brže razvija. Ako ima mnogo nerješениh kulturnih, stambenih i socijalnih problema, to neće biti stimulus za ekonomski razvoj, a uticaće i na razvoj organizacija

koje su već tu. Ako komunu shvatimo kao sklop društvenih odnosa, a ona to jeste, onda ima značajniju funkciju i bolja je ta, nego investiciona. - Ja sam malo čitao te materijale, velike su te analize. O svemu i svačemu govore. Mislim da je u redu što je govoro drug Pirolić, mi moramo izvlačiti ono što je u danom momentu najaktuelnije. Sve odjednom - i trgovina i zdravstvo i poljoprivreda, to nemože. Dajte da se naučimo izvući najbitnije probleme i da se na njih koncentrišemo. Mi analiziramo svaku oblast kako je prošla. Moramo se oslobadjeti šablona, dosta smo šablona dosada imali u našem metodu rada. To ljudi ne čitaju baš zato što su takvi materijali. Te knjige koje ste sada pripremili, bolje su nego lazi, ali nam je glava u papirima i buljimo u njih, umjesto da izgradimo sistem i da smo više medju svijetom gdje život ključa od problema. Mi smo u društvenom preobražaju, vršimo korak dalje u razvoju društva, reforma znači demokratizaciju našeg društva, davanje onim društvenim snagama glavnu i odlučujuću ulogu, koje su bili malo postisnute, u stvari radničkom elementu u fabrici i u javnom i društvenom životu. Moramo obezbjediti da samouprava bude prožeta radničkim duhom, u njegovom pogledu na život, a po duši govoreći, dosada su bili naglašeni birokratski stavovi, mađogradjanski, mnoga su se shvatanja nataložila u našim glavama, nismo od svega toga vidli čovjeka. Mislim da se postavlja pitanje da odgovorimo svojim dužnostima, da organi vlasti i radnički savjeti ne budu samo institucije, nego da imaju svoju dušu. U tom pogledu mnogo što nedostaje.

Nisan pročitao plan rada uprave, ali vidio sam da ima tu svega. Ko će to da čita, i bolje je da ljudi to ne čitaju i koga interesira što će sve oni uraditi. Uprava treba da bude podređena radu političkih organa. Vi koji ovdje sjedite, vi morate imati plan rada

imati plan rada, vidite što ljudi hoće, gdje su problemi, dajte napravite analizu toga. Znači, plan rada napravite vi ovdje za vaš rad, i uprava mora da se na tome angažira, a ne da ona sastavlja neki svoj plan rada. Mišo kaže da je napravljen plan rada a vi kažete da ga niste dobili (drug Popović objašnjava da ima plan rada, samo kao ga poslanici koji su nedavno birani, nisu dobili). Neznam da li je dobar taj vaš plan, ali ne razumijem kakav je taj plan uprave.

Mi ćemo sada aktivirati rad Skupštine poslije Plenuma i razmotrite se najaktuelniji problemi dogradnje sistema, pitanje cijena, deviznog režima, pitanje proširene reprodukcije, srednjoročni plan. Srednjoročni plan treba da polazi od toga da ne remeti društvene odnose, da još više pospješi samoupravu. Naši planovi dosada bili su u stvari zbir investicija i mobilizira-li u stvari naše organe na tome i ubrzavali proces inflacije. Naši planovi treba da budu dio društvenih odnosa, da stvore uslove za ekonomski, društveni razvoj.

Prema tome, nemogu da govorim o tome planu, ja neznam kako ste se vi orijentirali u tom opštinskom planu, Ako ste ga donijeli rano, vjerojatno je neaktuelan sa stanovišta investicione politike, odgovornosti, a ako niste tako napravili, onda je volje da se još jednom o tome diskutuje.

Ja mislim da je ova komuna u specifičnoj situaciji i to sam rekao već nekoliko puta, i važno je da vidimo kako tražiti sada izlaza. Imamo pola stanovništva neaktivnog, 35000 građana su djaci i studenti, koji samo troše, a ne privreduju. Ne kažem da su to paraziti, to je omladina za koju sve što se radi treba da ostane," ali naše potrebe su u oštroj protivnosti sa materijalnom bazom. Vama ostaje jako malo sredstava prema potrebama. Tou je otvoreno pitanje izvora prihoda, ono o čemu

je govorio direktor Jelšiggrada i drug Meho. Izvori su doprinosi, porez na promet, to je ono najvažnije. Neznam, možda bi dobro bilo da se napravi neka analiza o toj trgovini, kako nju razvijati, možemo li pomoći neke privredne organizacije da otvore neke robne kuće. Mi imamo ovjere one provincijske trgovce, koji su zadovoljni sa malim dućančićem, nemamo širokih zahvata. Može i Privredna komora da to raspravlja, da vidimo možemo li nešto povećati promet u trgovini, možemo li nešto modernizirati. Ne vidim da sve zavisi samo od ~~od~~ udruživanja, nego od modernizacij proširenja rodajnog prostora i uopšte organizacije trgovine i rješavanja njenih unutarnjih problema. Mislim da se sve to prilično stihijno odvija. Ima nešto inicijative, vrše se neka adaptiranja, ali nemamo niti jednu krupniju robnu kuću, a i u znatno manjim mjestima od Banja Luke nikle su velike robne kuće. Znači, pitanje je inicijative. - Pitanje doprinosa, to je ključno pitanje i izvire iz toga koliko je organizovan proizvodnja, produktivnost, vidite tu je objektivni faktor niskih prihoda, a takova je situacija u Banja Luci. Niski lični dohoci su ovdje. Banja Luka je tipičan grad sa lošom strukturom radne snage, ogromnom masom nekvalifikovane radne snage. Prosjek ličnog dohotka danas u Jugoslaviji 65000 dinara, a što da vi sada da uradite sa tom nekvalifikovanom, nestručnom radnom snagom. Nemožeš mu dati lični dohodak, ako to ne obezbjedi svojim radom. Znači, treba radnu snagu okvalifikovati, postaviti dobro unutarnju raspodjelu. Treba bolje nagradjivati i stručnjake i biti veoma oprezan u primanju nove radne snage. U okviru postojeće radne snage sigurno se može bar 2000 ljudi okvalifikovati. Nemože u tome pomoći ni republika niti ko, na tome vi treba da radite, a taj proces prekvalifikacije radnika trajavo teče i prema tome nemože donijeti veći dohodak.

Treba organizovati se tako da se taj proces aktivira i tu veza komune i radne organizacije treba da bude veoma jaka, a imam utisak da su se radne organizacije suviše zatvorile u sebe. Nema tu sentimentalnosti i nemože se bezobzira zapošljavati. Tu društvo samo gubi, ako se oportuno odnosi prema tome pitanju. Može li se ići u dvije smjene u jednoj fabrici? U preradljivoj industriji radi se samo u jednoj smjeni. Mi koristimo mašine veoma malo, za nas se stroj malo okreće da stvara akumulaciju. To je otvoreno pitanje u gradu i tu se morate pokazati koliko je tko progresivan, koliko se bori za guranje društva naprijed. Stručnog kadra nema dovoljno, jer su zarade niske, pa je onda i budžet tako bjedank i možemo se kao crveni mravi podaviti, ali sve je siromašno i iz šupljeg u prazno preljevaš. - U osnovi smo siromašni, mala su sredstva, i često krivo razumijemo i reformu. Nemožemo doprinos mjeriti 17,5, nego 12. Tako vaša privreda nemože toliko da dađe za ove službe. Nije reforma rekla - zaustavite se na tom nivou. Ako povećaš produktivnost, stvoriš izvore sredstava ići naprijed. Ali, tu preostoji ogroman posao u industriji, u komuni. I radnički savjeti moraju te probleme rješavati, jer je njihov tvrdji orah povećati produktivnost, investirati gdje treba, uvesti novu tehnologiju. I tu smo postali kao papagaji, svi pričamo o tehnologiji.

Ja uvažavam što su drugovi u Skupštini govorili da je Republika Bosna nerazvijena, da treba da bude dotirana od Federacije. To ako se raspravi, nešto će se poboljšati sa tim fondom za nerazvijene krajeve, ali ono što već imamo, trebamo poboljšati i riješiti.

Pitanje odnosa selo-grad, to su vjekovne razlike i nemogu se riješiti kroz plan, nego treba zak to decenije.

S druge strane, neki krajevi bolje da se isele, da traže hljeba po Jugoslaviji, nego li da žive u tim brdovitim krajevima. Zna se na koje krajeve mislim. Mi vršimo sada u stvari preljevanje sredstava iz siromašnog grada u još siromašnije selo. 900 miliona dajemo od ovih radnika gdje i tako nema dovoljno škole, gdje škole rade u 3-4 smjene i to preljevamo u selo, a od toga ništa. Ja sam zato da se stvore opštine ponovno u seoskim krajevima i da o tome Republika vodi računa, kao i o drugima, da se Banja Luka kao grad, koji ima grdnu koncentraciju djaka, sama formira, da okakša svoje probleme, a neka se još netko brine o Manjači, jer taj grad to nije kadar. Ja mislim da je to vrijedno raspraviti, i to bi bilo najbolje. I za ona sela bi to sigurno bilo bolje, jer bi se o njima moralo više voditi računa. Teškoća je što smo napravili mamut-opština, a ekonomski slabu. Ima drugova koji se sa time ne slažu, ali mi to ipak moramo raspraviti. Ako će biti nekih promjena, dobro bi bilo da se to pokrene i postigne. Ono je u interesu tih seljaka.

Što se tiče samodoprinos, neznam koliko je pametno da to cjepate na prosvjetu, elektrifikaciju i zdravstvo. Ako je najkritičnija situacija u školstvu, onda dajte riješite taj problem. Taj doprinos je svega oko 1,5 milijarde dinara. Dajte to uradite i da skinemo problem da djeca idu u školu u tri smjene. Dajte elektrifikaciju riješite na drugi način. Pogriješićemo ako ta sredstva rasturamo.

Što se tiče zapošljavanja, ja bih se u prvom redu koncentrirao na žene, koje su nepokretne i dajte ih okvalifikujte za ugostiteljstvo, da zamjene te plečate ljude koji mogu i drugdje da rade, dajte žene u trgovinu. To je obduše neuk svijet, ali se

može prekvalifikovati. Dao bih nešto novaca i za radinost, da je ojačamo, posebno onu koja bi se mogla dati za izvoz. Ako bi se taj problem u cjelini vidio, gdje možemo taj ženski svijet zaposliti, ja mislim da to nije velik broj u gradu koji treba zaposliti i to nije nerješiv problem. Možda treba nešto sredstva za to obezbjediti.

Ja mislim da je završen samo ovaj posao oko budžeta, a oni problemi o kojima je govorio drug iz Jelšingrada, ti problemi stoje pred nama, to je doduše stvar privrednih organizacija, ali bi trebalo napraviti jedan pregled, da vidimo kako mi kao komuna treba da realiziramo te stavove, koji nisu samo ekonomski, nego su u prvom redu društveni i politički.

ŽIKA BABIĆ

U programu rada organa uprave, na posljednjoj strani imamo izvučen bilans sredstava i kaže se da ukoliko Skupština prihvati prijedlog koordinacionog tijela, onda se kaže da bi lični dohoci ostali na nivou prošlogodišnjeg izvrenja, a to znači niži nivo ličnog dohotka od sadašnjeg. Prošlogodišnje izvršenje je drugačije od decembarskog (primjedba: pogrešno interpretirano). Kaže se da će doduše ostati 3000 nerješanih predmeta kod sudije za prekršaje, iz imovinsko-pravnih odnosa i dr. Pošto organi uprave nemogu imati sredstva za proširenu djelatnost i za vanredne poslove, pitam da ako takav program usvojimo, usvajamo i stav sa kakvim sredstvima finansirati. Ako kažemo da nema toliko sredstava koliko treba i da popravimo stanje, a sada imamo za 67 miliona, hoćemo li reći da onda napravimo drugi program, ili ćemo tolerisati nerješivost problema za što nema para. Meni je nejasno prihvatanje takvog plana uslovljenog sredstvima.

U materijalu se kaže da je porast od 2% kod organa uprave u odnosu na izvršenje prošle godine. Ne znam da li je u izvršenju prošle godine iskazana neka djelatnost koja se nemože kroz taj naslov finansirati, ali ako je stvarno povećanje svega 2%, onda nećemo puno uspjeti sa kvalifikacionom strukturom. O ko ličnih dohodaka ima nekih nejasnih stvari.

Budžet polazi od pretpostavke da će porast ličnog dohotka biti uvećan za 15% u odnosu na prošlu godinu, u odnosu na ~~revaloriziran~~ lični dohodak. Ako je to povećanje od 15% na već izvršenu revalorizaciju od 65%, onda je to daleko veći postotak u odnosu na stvarno izvršenje. To je računica sa kojom idemo u budžet, ali u materijalima koji se zovu dokumentacija za analizu kretanja ličnih dohodaka po zaposlenom, tu je povećanje za sve djelatnosti 9,9%. Ako je to lični dohodak po jednom zaposlenom, mi iz postojećeg bruto dohotka nemožemo ostvariti veći lični dohodak, obzirom na višnu doprinosa i pošto se ovdje govori o neto ličnom dohotku za zaposlenom i planira se 9,9%, onda meni nije dovoljno jasno da kada se na to doda 2,7% novo uposlene radne snage, i pretvorimo u bruto, da li će to odgovarati onome sa čim ukazimo u budžet. Držav. uprava računa sa 10% povećanja.

MIŠO POPOVIĆ

Ako se ostvari masa, može biti toliko povećanje.

ŽIKA BABIĆ

Mi računamo ovako: ako lični dohodci iz prošle godine, koji su bili takovi i takovi do reforme, ako te lične dohotke revaloriziramo za 25%, tako revaloriziran lični dohodak dodajemo stvarno izvršenje i to uvećamo za 15%, mi sa tim računamo

u budžetu. Da li to je to u skladu sa onim što piše u dokumentaciji koja govori da se neto lična primanja po jednom zaposlenom povećavaju za 9,9%.

Nadalje, u članu 7 budžeta piše(citira).

Pitam da li bi ovdje trebalo da stoji koji će biti organ koji će utvrditi da je došlo do promjena takove i takove situacije.

OSMAN KARABEGOVIĆ

Bojim se da neće biti takova slika konačna kakova je data, jer nije kalkulirana stvarna revalorizacija osnovnih sredstava, amortizacija. Ona je sada u dohotku i fondu, a kada se daje prava vrijednost osnovnih sredstava, smanjiće se ti fondovi i situacija nije ružičasta ni za 1966.godinu. Moramo dati pravu vrijednost osnovnih sredstava i o tome moramo voditi računa.

RONČEVIĆ VLADO

Navodi da se slaže da ova analiza mora trpjeti možda određene korekcije, jer je radjeno sa malo uputa, sa dosta brzine, držalo se savezne metodologije i uz pomoć kontakta sa nekim drugim komunama. Međutim, smatra da se nemože usvojiti da ima ovdje konsultacija u analizi koje ne stoje kao ocjene. Podatke u vezi sa investicijama uzeto se na bazi podataka radnih organizacija. - Nemože se smatrati da se željelo uopštiti, ako se reklo u analizi da je problem biroa i studija. Pri tome se nije mislilo na sve organizacije, nego samo na one velike. Isto tako - kada je riječ o problemu integracije. Ovaj materijal ne predstavlja plan nego analizu i kao takav je treba i tek tretirati. - Srednjoročni plan će biti daleko konkretniji, posebno kada će biti riječi o radnim organizacijama. - Ne bi trebao da

stoji ni prigovor da je u analizi izraženo suviše optimizma, je su nam poznati odredjeni rezultati iz prošle godine, a znano da te mogućnosti postoje i u narednoj godini, pa se taj optimizam može slobodno izraziti. U analizi je, uostalom, ukazano i na teškoće koje će nas priti u 1966. godini.

Nakon toga, drug SARAČEVIĆ je dao objašnjenje na pitanje druga Đabića na osnovu koje je potvrđeno da su podaci dati u materijalima - tačni.

MILAN KEČMAN

Ja nisam sve ove materijale pročitao. Počeo sam analizu da čitam, i da pravo kažem zbunilo ~~xxxxxx~~ su me neke stvari, došao sam do investicija i dalje nisam čitao.

Što se tiče kretanja ličnih dohodaka u 1965. godini, govori se da je zabilježen porast od 26%, a kaže se da su troškovi života bili stalno ispred rasta ličnog dohotka, a na jugoslavenskom nivou je bilo ocjenjeno da je bilo obratno. Možda se misli na produktivnost.

Kada se predviđja daljnji porast ličnog dohotka po stopi od 20%, kaže se da će ostati sredstva radnim organizacijama veća za 6%, što mogu da ulažu u proširenu reprodukciju i da ova sredstva radne organizacije će moći usmjeriti na povećanje ličnog dohotka. Tako piše u materijalima. - Da nas čistimo i to - da li je rast ličnog dohotka bio iznad troškova života ili ne.

Drug POPOVIĆ odgovara da je bio ispod.

MILAN KEČMAN

Postajemo zaista robovi papira i iznosimo netčne stvari.

SARAČEVIĆ

Postotak u odnosu na prijašnji period, kada nisu valorizirani lični dohoci, iznosio je 44%, a troškovi života nisu mogli ići toliko gore. Neki članovi Savjeta su smatrali da to nije u redu, ali kada smo ponovno ~~ismijeli~~ preispitali, stvaran porast je bio zaista 44%, ali na niskoj bazi, i sa tom konstatacijom smo ušli u materijal.

MIŠO POPOVIĆ

Osim prijedlog odbornika Krutjaka da se sa fonda rizika skina sredstva i prebace na fond za poljoprivredu, drugog prijedloga nije bilo, a ni prijedloga za povećanje izvora sredstava. Prema tome, cijela diskusija koja je vodjena u vezi sa pretresom budžeta, nije izmjenila iznose sredstava za budžet potrošnje.

Prema poslovniku i Statutu, ovu izmjenu koja je data, treba u pismenoj formi dati kao amandman. Medjutim, moram slijedeće da kažem. Ovaj fond rizika, ukoliko odbornik ostaje pri svom prijedlogu, predvidjen je prema saveznom zakonskim odredbama i obezbjedjuju privredne organizacije i dužni smo da obezbjedimo ta sredstva. Ukoliko se taj fond rizika prenese na radne organizacije, onda će se prema tome moći ta sredstva realizirati u nešto drugo, ali mi ih moramo predvidjeti. Takova je situacija i u pogledu anuiteta od 87 miliona. I u tom pogledu moramo obezbjediti i ovu zakonsku obavezu, koju bi nam automatski skidali sa prihoda, bez obzira da li to predvidimo ili ne.

Što se tiče primjedbi zborova birača, a i Izvršnog odbora Soc. Saveza da nisu materijali prije dati, to stoji, ali mi smo na 2 dana prije nego je zasjedalo koordinaciono tijelo,

imali zasjedanje Skupštine republičke koja je donijela instrumente. Ja sam i u svojoj uvodnoj riječi rekao da nesmiemo u buduću, da bar u opštinskim organima postupimo tako.

Što se tiče primjedbe Izvršnog odbora u pogledu prenošenja ^{dijelova} domova kulture, to će biti predmet posebne diskusije i to se prihvata.

Uvodjenje boravišnih taksi i prenošenje na turistički fond, takav prijedlog smo takodje dobili i od Društva. Wo smo dali da se izuči i biće predmet diskusije na jednoj od sjednica. To nije velika suma i možemo to načelno prihvatiti da se daje, ako ne 100%, ali bar jedan dio sredstava daje za tu namjenu.

U vezi raspodjele sredstava i stalnog izvora finansiranja, to smo diskutovali 28.II. - da li da razbijamo sredstva po izvorima, i pokušali da idemo na to da idemo po izvorima sredstava finansiranja pojedinih potreba. Ali, obzirom na nedogradjenost sistema finansiranja društveno-političkih zajednica i nestabilnost izvora sredstava, to nemožemo ni za koga, pa ni za mjesne zajednice. Došli bi onda u situaciju da bi morali imati daleko veći fond zajedničkih rezervi kako bi mogli da interveniramo. I ako objedinimo kompletan doprinos iz ličnog dohotka i prometa, onda bi pokrili jedan dio sredstava kod školstva i nije dovoljno da pokrijemo sve.

Pitanje zavedjenja samodoprinosu - današnja sjednica Skupštine treba samo načelno da se izjasni u okvirima koji su predloženi, a čitava dokumentacija i materijali, to bi bio poseban pretres ne samo Skupštine, nego Opštinskog sabora, kada moramo dati i program. Ovo sada treba samo načelno da prihvatamo da mogu službe i nadležni organi da pristupe izradi

dokumentacije i da onda izadjemo pred građane na glasanje. Na sastancima zborova birača dominiralo je da damo prioritet školstvu zbog toga što imamo nedograđene škole i kapaciteti su nam preopterećeni, a i nemamo pokriveno cijelo područje sa kapacitetom. Zdravstvenu zaštitu, vezano sa samodoprinosom, samo treba utoliko uzeti u obzir, koliko je vezano za kapacitete školstva. Ako bi sada realizirali plan sa daljnjim povećanjem, a ne bi riješili ove probleme, mi bi došli u još težu situaciju. Jedino tu možemo napraviti ustupak u vezi sa samodoprinosom. - Da bi kroz referendum dobili apsolutnu podršku građana, treba iznaći ono što će njega vezati i zainteresirati. Školstvo je upravo jedan od tih problema, što ne znači da se ne diskutuje i o nekim drugim problemima još. Mi imamo jedan broj birača koji su samo za školstvo, jedan - koji su samo za elektrifikaciju, neki opet samo za mjesne zadjenice, pa da oni grade što hoće. Mi moramo voditi računa i o tome da Republika ima oko 1,5 milijardi dinara za investicije, ali treba obezbjediti učešće od 10-30%. I sa te strane treba da prihvatimo samodoprinos. - Ovdje je prijedlog 1%, a bilo je zborova birača koji su predlagali i 1,5% i 2%. Mislím da 2%, obzirom na stanje ličnih dohoda i standarda uopšte, bilo bi veće opterećenje nego što bi ljudi mogli da podnesu. - Fond za školstvo će pokušati da jedan dio sredstava obezbjedi za učešće u republičkim sredstvima.

Na ovoj zajedničkoj sjednici treba da se izjasnimo da li se slažemo da se ide na uvođenje samodoprinosa.

Sva odbornici, bez suzdržanog glasa, izjavljuju -
dizanjem ruku - da se slažu sa uvođenjem samodoprinosa.

Pošto je završena diskusija po prvoj, trećoj i četvrtoj tački dnevnog reda prelazi se na diskusiju po drugoj tački dnevnog reda.

Osman Karabegović smatra da bi sa stanovišta metoda rada trebalo formirati grupu kroz koju bi putem diskusije došlo se do načina rada Skupštine, sagledalo bi se funkcionisanje vijeća, uloga savjeta i neposredni kontakt sa narodom. Ako to nije ušlo u program rada, smatra da bi to trebalo staviti na prvo mjesto, te da se izradi analiza u duhu zaključaka Trećeg plenuma CK SKJ, kako bi trebala Skupština da funkcionise na savremeniji način.

Predsjednik SO Popović Milorad smatra da prijedlog treba prihvatiti i da će se to obraditi kod donošenja kvartalnih planova. Iznosi da se u početku II kvartala daje ocjena za I kvartal, te će se donijeti zaključak da se u II kvartalu ide na analizu metoda rada Skupštine kao cjeline, njenih vijeća i savjeta, kao i svih njenih organa.

Nakon toga Program rada organa uprave SO za 1966. godinu jednoglasno je usvojen.

Po petoj tački dnevnog reda jednoglasno je usvojen prijedlog zaključka o odobravanju sječe organovih stabala pod uslovom da se kod davanja odobrenja obaveže lice kome se daje odobrenje da zasadi nova stabla.

Izvjestilac savjeta objašnjava da se kod davanja odobrenja isto daje pod uslovom da su zasadjena nova stabla.

Nakon toga zajednička sjednica je završena u 14 časova.

ZAPISNIČAR
Zorka Čadjenović

PREDSJEDNIK
Milorad Popović